

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

III. Quomodo Constantinus Christianorum causâ quos Licinius persequi
parabat, commotus sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

cam opinionem adductus. Sed nos pro Constantino cuncta agere, ac divino Numinis supplicare sibi persuaserat. At Praesides utpote afflentatores atq; adulatores, cum rem gratam Imperatori facere se pro certo haberent, optimos quoque Ecclesiarum Antistites capitali supplicio addixerunt. Itaque viri qui nihil mali commiserant, absq; ulla causa abducebantur, & puniebantur perinde ac sicarii. Nonnulli novum quoddam mortis genus pertulerunt, corpore in multas partes frustatim conciso; & post atroc illud omnique tragico figmento horribilium spectaculum, ut piscibus cibum praebenter, in altissimum mare projecti. Posthac Dei cultores fugam denuò inire coeperunt. Iterum agri: item solitudines famulos Dei suscepere. Quæ dum ad hunc modum tyranno succederent, deinceps persecutionem adversus omnes Christianos excitare in animum induxit. Ac procul dubio voti sui compos exstisisset, nec ei quicquam obstitisset quominus rem ad exitum perduceret, nisi famulorum suorum Propugnator Deus, id quod futurum erat celerrime præveniens, Constantium famulum suum tanquam splendidum lucis jubar, in profunda caligine & in obscurissima nocte subito ostendisset, cumque quasi manu apprehensum has in partes perduxisset.

CAPUT III.

Quomodo Constantius Christianorum causâ quos Licinius persequi parabat, commotus sit.

Qui cum hujusmodi retum nuntium ad aures suas, perlatum, non amplius dissimulandum esse intelligeret, sobriae mentis vigorem colligit: & leveritatem morum cum innata misericordia, iis qui opprimebantur auxilium ferre properavit; pium sanctumque facinus habendum esse judicans, cum uno è medio sublatto totum fere hominum genus incolume servatur. Sic enim apud se reputabat; si ipse summa clementia uteretur, & hominis nulla miseratione digni miseretur, illi quidem nihil id profuturum, quippe qui à pravis moribus & institutis nullatenus discederet, quin potius rabiem adversus subditos intenderet: oppressis verò nullam amplius spem salutis relinqui. Hæc Imperator cum apud se reputasset, iis qui in extremas calamitates incidissent,

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Οπως Κωνσταντίνος αὐτῷ γνωταν διάκειδη μελέτην.

ΟΣ σόκετ' ανεκτὸν εἶναι σιδωντῆς εἰρημάριων αἱονῶν. Τὸν σώφρεια σωματισμὸν καὶ τὸ σερρὸν τε τρέπτοντα συμφέτω φιλανθρωπία καρποσάμφρων, ἐπὶ τῷ μικραν τῶν καταπονημάτων ἔστι διεγένεται πολὺ μηδὲν ἐμποδῶν λιγὸν μηδὲν διέχειν, εἰ μὴ φθάσας τὸ μέλλον τοιχίων τούτων μαχθεῖσα, ὡς σὺ σκοτωκεῖς οὐκτοῦ φωδεσάτῃ φωτῆσα μέγαν ἐξέλαυνεις αὐτῷ δερπίοντας Κωνσταντίνον, επὶ ταῦτα κακαὶ καραγωγήσας.

πλακόστιν ἀρμάτο. τῆς μὲν ὅμη σεριωλυῖς οἰζοτίσεως τὴν σωμήν προσκύψην ἐποιεῖτο. ἔπειτα πάσα Φάλαγξ πεζῶν τε καὶ πτυχέταί ματος ἡγεῖτο δ' ἐπὶ πάντων, τὰς ἐπὶ τὸν Θεὸν αγαθῆς ἐπίδοσις, διὰ τὰς προλεχθέντος σημείοις, σύμβολα.

A absq; ulla dilatatione salutarem dextram porrigerere decrevit. Et militarium quidem copiarum atque armorum ingenitum apparatum coëgit. Jamque aderant universa tam equitum quam peditum agmina in unum congregata. Cunctis vero preibat insignia fiduciae in Deum; signum videlicet illud quod supra memoravimus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Οὐκοντατίτης μην παρεκπινεῖσθαι μετ' ινχῶν Λικίνιον
δι μὲν παντεωνικός πάλαινον.

EΥΧΩΝ δ' εἴποτε καὶ μηδὲν αὐτῷ δεῖται καλῶς Β
Ἐπιτάμενος, τὰς τε Θεοὺς ιερέας ἐπήγειρεναι τὸν αὐτῷ καὶ παρεῖναι διαπανὸς, οὐσέρτων τὸν ψυχῆς αἰσθήσες Φύλακας τέτες διανήγειρος. ἐνθεν εἰκότως ὁ τὸν τυραννίδα ποσεῖται μεν, πυθόμενος Καντανίων, τὰς καὶ ἔχθρων νίκας μηδὲν αὐτῷ τὸν Θεόν συμπάποντος ποσεῖται. οὐσέναι τὸν αὐτῷ καὶ παρεῖναι διαπανὸς τὰς εἰρημένας. ηγή το γε τὸν Αρτηνίου πάθες σύμβολον αὐτῷ τε καὶ τὰς παντοῖς κατηγόρους μετεπειπάτει. ταῦτα μὲν γέλωντας ἀξία ιστελάμενον, ἀμαχλαδίζων αὐτὸν καὶ βλασφήμοις διατύρων λόγοις, αὐτοτε θεοπεπόντες καὶ μάντεις Αἰγυπτίων, φαρικαῖς καὶ γόνιας, δύτας τε καὶ περφίτας ὡν γένετο θεῶν, τοιεὶς τὸν ἐποιεῖ καπέτα δυτικαὶς δεῖν φένοι Θεοὺς μελιογόμενος, διηρέαστην αὐτῷ τὰ τὸν ἐνεδέσεως τὰ πολέμια χρηστεῖν. οἱ δὲ αδηνεῖτως ἐχθρῶν νικητὴν ἐσενταῖται πολέμῳ κατετείνη συμφώνως εἶπον. μαχαῖς ἐπῶν καταληπτεῖσις τῶν αἰταλῶν καὶ πονηρῶν τετέτο πειραχθομένων ὄνειροπόλοι οἱ διατίττων ἀριθμὸν πτησεως σημαίνεισθαι αὖτοι ταῖς αἰστα περιέλεγον. ηγή δύτα τὰ δύοια διητῶν πολέμων αἰνίδεις ταχίνων πολέμων. ἐπαρθεὶς δῆτα ταῖς τέτων αἰταλῶις ἐπαγγελίας, των πολέμων θρόσει πεσοντες ταῖς παρεμβολαῖς, οἵστε τὸν πολεμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Οὐα Λικίνιος οὐ τοῖς ἀλοσεσ θύων, οὐτε περὶ τὸν εἰδώλων
λαζ Χειτο.

MΕΛΛων δέ γε τὸν πολέμιον κατέρχεται, τῶν
Μάμφ' αὐτὸν ὑπασπισῶν, τῶν τε τελιμένων φίλων τὰς ἐκεχίτες, εἰς τινὰ τῶν αὐτοῖς νεομησμένων ιερῶν σωματάλει. ὅλος δὲ

C A P U T IV.

Quod Constantinus cum precibus, Licinius vero
cum valetinio se ad bellum parabat.

CUmque precationibus, si unquam anteā, fese tunc maximè indigere intellegiperet, Sacerdotes Dei secum duxit: eos velut optimos animæ custodes adesse coram & secum versari debere existimans. Unde cum tyrannus audiisset, Constantinum non aliter quam diuino auxiliante Numine victoriam de hostibus parare: & eos quos dixi ei perpetuo adesse unaque versari: salutaris quoque passionis signum, & ipsum & universum ejus exercitum antecedere; hæc utpote impius risu digna esse censebat, Constantinum subfannans & contumeliosus appetens verbis. Ipse vero divinos & vates Ægyptiorum, veneficos & impostores, sacrificulos denique ac prophetas falsorum quos colebat Deorum sibi adjunxit. Deinde sacrificiis placans illos quos existimabat Deos, sciscitabatur ex illis quemnam belli exitum esset habiturus. At illi sine controversia victorem hostium, & superiorem in bello fore responderunt; cunctis ubique oraculis uno consenfu hæc illi per prolixa & elegantia carmina promittentibus. Sed & somniorum interpres per somnia; & aruspices per viscerum motum similia portendi affirmabant. Horum itaque fallacibus pollicitationibus inflatus, cum ingenti fiducia progressus est ad castra, leque ad pugnam ineundam instruxit.

C A P U T V.

Quid de simulacris & de Christo Licinius dixerit, dum in loco sacrificaret.

Cum vero bellum jam orsus esset, ex Profectoribus & honoratoribus amicis lectissimos quoq; in quandam locum qui ab ipsis sacer habebatur, coëgit. Lucas hic erat irriguus & opacus,

Kkk iij